

Turvallisuusarvioiden uudelleen vahvistaminen ja käyttö

Teollisuuden ja tutkimuksen 15. säteilyturvallisuuspäivät

Turvallisuusarvio, säteilylaki 26 §

1

Turvallisuuslupaa edellyttävässä toiminnassa **toiminnanharjoittajan** on tehtävä säteilytoiminnan turvallisuusarvio.

2

Turvallisuusarvio on laadittava kirjallisesti ja se on pidettävä ajan tasalla.

3

Säteilyturvakeskus vahvistaa turvallisuusarvion osana turvallisuusluvan myöntämistä tai erikseen.

Säteilyturvakeskuksen määräys turvallisuushupaa edellyttävästä toiminnasta (STUK S/6/2019)

- Säteilytoiminnan turvallisuusarvio on tehtävä ennen toiminnan aloittamista ja se on tarkistettava työperäisen ja väestön altistuksen osalta
 - kahden vuoden välein, jos säteilyaltistuksen luokka on 1;
 - kolme vuoden välein, jos säteilyaltistuksen luokka on 2;
 - viiden vuoden välein, jos säteilyaltistuksen luokka on 3.
- Turvallisuusarvio on tarkistettava, jollei se ole säteilyturvallisuuden kannalta selvästi tarpeetonta, myös toiminnan muuttamisen yhteydessä, säteilyturvallisuuspoikkeaman jälkeen sekä muista vastaavista toiminnoista saatujen kokemusten, turvallisuustutkimuksen tulosten ja tekniikan kehittymisen huomioon ottamiseksi.

Turvallisuusarvion tarkistaminen

- Toiminnanharjoittaja tarkistaa turvallisuusarvion itse eikä muutoksista tarvitse erikseen ilmoittaa STUKille.
- Jos tarkistuksessa ilmenee jotain, joka edellyttää säteilylain 52 §:n mukaista muutosta tai ilmoitusta STUKille, niin osana muutoshakemuksen käsittelyä STUK vahvistaa turvallisuusarvion uudelleen.
- Jos toiminnassa tapahtuu säteilyturvallisuuspoikkeama, on turvallisuusarvio tarkistettava. Tällöin on hyvä katsoa, onko kyseinen poikkeama huomioitu turvallisuusarviossa ja lisätä se sinne, jos näin ei ole.

Milloin turvallisuusarvio on toimitettava STUKiin?

- Uusi toiminta
 - Jos toiminnanharjoittaja aloittaa uuden toiminnan, joka poikkeaa jo olemassa olevista. Esim. jos toiminnanharjoittajalla on käytössä röntgenlaitteita ja tämä hankkii umpilähteen, on kyseessä muutos, jota tulee hakea etukäteen ja toimittaa turvallisuusarvio. Vastaavasti myös toisinpäin.
- Uusi toiminnan harjoittamispaikka tai sen muuttuminen
 - Jos harjoittamispaikkaan kohdistuu erityisiä säteilyturvallisuutta tai turvajärjestelyitä koskevia vaatimuksia esimerkiksi teollisuusradiografialaitteet, umpilähteet tai avolähteet.
- Uusi laite
 - Jos laite on säteilyominaisuuksiltaan erilainen kuin luvassa olevat laitteet. Esim. jos käytössä on suljettuja röntgenlaitteita ja hankkii avoimen XRF-analysaattorin, on turvallisuusarvio toimitettava STUKiin.

Turvallisuusarvion käyttö

- **Toiminnan suunnittelu**
 - Riskien tunnistaminen ja ennaltaehkäisy.
 - Säteilysuojauksien sekä turvallisuus- ja hälytysjärjestelmien suunnittelu.
- **Luvitus**
 - Lupahakemuksen tukeminen.
 - Osoitetaan itselle sekä viranomaiselle, että toiminta turvallista.
- **Koulutus ja perehdytys**
 - Työntekijät näkevät turvallisuusarviosta, millaista toiminta on ja mitä riskejä siihen liittyy. Samalla heille selviää, miten riskejä pystytään välttämään.
 - Työntekijät voivat miettiä, onko turvallisuusarviossa huomioitu kaikki mahdolliset riskit ja mitä vielä pitäisi ottaa huomioon.

Turvallisuusarvion käyttö

- **Viestintä**
 - Riskeistä ja toiminnasta viestiminen henkilöstölle ja mahdollisesti myös muille sidosryhmille.
- **Jatkuva parantaminen**
 - Turvallisuuskulttuurin kehittäminen.
 - Kaikilla tasoilla työskentelevien henkilöiden, tehtäviensä mukaan, on osallistuttava turvallisuuden jatkuvaan kehittämiseen. Turvallisuusarvioiden läpikäynti yhdessä työntekijöiden kanssa on juuri tätä turvallisuuden kehittämistä.

Lopuksi

- Turvallisuusarvion merkitys korostuu, mitä suurempi altistus on ja mitä riskialttiimpaa toiminta on.
- Turvallisuusarvio on toiminnanharjoittajan itselleen laatima kuvaus toiminnasta sekä toimintaan liittyvistä riskeistä ja niiden hallinnasta.
- Turvallisuusarvioiden päivittäminen määrävälein ja toiminnan merkittävien muutosten yhteydessä auttaa toiminnanharjoittajaa hahmottamaan toimintaan liittyvät riskit ja kuinka niitä tulee hallita.

